

POŻEGNANIE
Z UNIWERSYTETEM

Krutimir Novovicic.

KAZIMIERZ NOWOSIELSKI

POŻEGNANIE Z UNIWERSYTETEM

*Wybrane szkice
o literaturze polskiej
i nie tylko*

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU GDAŃSKIEGO
GDAŃSK 2018

Recenzja
Prof. zw. dr hab. Bogusław Żyłko

Redaktor wydawniczy
Sonia Cynke

Projekt okładki i stron tytułowych
Andrzej Taranek

Na pierwszej stronie okładki
zdjęcie obrazu Kiejstuta Bereźnickiego *Martwa natura z dedykacją*
fot. Bartek Wysocki

Na frontyspisie
zdjęcie Autora, fot. Bartek Wysocki

Skład i łamanie
Michał Janczewski

Publikacja sfinansowana ze środków
Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą Uniwersytetu Gdańskiego
oraz z działalności statutowej Wydziału Filologicznego
i Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego

Autor dziękuje Urzędowi Miasta Gdańska
za stypendium przyznane na pracę nad książką

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-703-3

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

SPIS RZECZY

Od Autora | 5

Komu damy „kubek złoty”?

Uwagi o interpretacji tekstów | 10

Ojczyzna i świat wartości | 19

Powrót do źródeł

O założycielskich tekstach polskości | 21

„Kazania” nie tylko „sejmowe” | 28

„Na co Polska?”

O chrześcijańskim patriotyzmie Cypriana Kamila Norwida | 36

Ku temu, co dalej...

O imionach miłości w poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego | 47

Zbigniew Herbert i „kamienne łono ojczyzny” | 58

Na skrzyżowaniu poetyckich dróg | 69

Poezja i opatrywanie ran

Kazimiera Iłłakowiczówna, *A ta dudka z zielonej wierzbiny* | 71

Stała jest tylko niestałość

Tożsamościowe dylematy w wierszu Bolesława Leśmiana | 82

Katastrofizm – skąd i gdzie? | 94

Być gospodarzem wolności | 101

Jak boli Ojczyzna? | 109

„Jest taki uśmiech” | 119

W kręgu plebejskich dylematów | 131

Stanisława Czernika wizje i sentymenty | 133

Zdradliwa uroda ludowości | 158

Między kosmosem i ciałem

O jednym wierszu Jana Bolesława Ożoga | 182

Nie tylko literackie „czyny i rozmowy” | 193

Z zachwytu, z utrudzenia...

Józefa Czapskiego pytania o piękno i prawdę | 195

Przypomniane *Dziedzictwo* | 208

„Czyny i rozmowy”

Korespondencja: Giedroyc – Miłosz | 216

Panisko

Jarosław Iwaszkiewicz na kartach swoich *Dzienników* | 224

Miłość i trud

O dwóch świadectwach „pracy nad pracą” | 234

Appendix | 247

„Czasem i uczeni są mądrzy”

Refleksje nad uniwersytetem | 249

Biogram Autora | 255

Krytycy i badacze literatury o krytycznych
oraz eseistycznych pracach Kazimierza Nowosielskiego

Wybrane fragmenty | 258

Nota o tekstach | 277